

JIU JITSU

Jiu jitsu (lett.: 'flexibele kunsten' 柔術) is een Japanse voornamelijk ongewapende feodale krijgskunst die heden in het Westen beoefend wordt als een zelfverdediging en vechtsport. Door de flexibiliteit van geest, lichaam en technieken zoals ontwijken, weren, stoten, slaan, trappen, klemmen, werpen en treffen van vitale delen is een fysiek zwakke beoefenaar in staat zichzelf te beschermen. Jiu jitsu was een onderdeel van het leerplan van de bushi (krijger) naast het zwaardschermen (Ken jitsu), boogschieten (Kyu jitsu), stokvechten (Jo jitsu) en andere krijgskunsten, literatuurstudie, calligrafie, geschiedenis en ethiek en werd beoefend in familiale leergangen (ryu).

Door invloeden van het Daoïsme, Zen-Boeddhisme, Confucianisme en Chinese geneeskunde zijn delen van Chinese krijgskunsten (Wushu) in Japan terecht gekomen (o.a.: Qin na, grijpen en controleren; Tai ji, "het grote ultieme"; Shuai jiao, worstelen). De oudst bekende Japanse school is de Sho sho ryu (7e-8e eeuw-heden), Jiu jitsu heette toen 'Yawara' of 'Wa jitsu' ('de kunst van vrede maken'). Deze school werd opgericht door de Sakanoue Tamuramaro (758-811) en Fujiwara Kamatari (614-669) beiden historische figuren in de Japanse geschiedenis.

De belangrijkste traditionele Jiu jitsu scholen zijn de Sho sho ryu, Take uchi ryu, Daito ryu en de Yagyū shingan ryu, er zijn nu nog 45 oude Jiu jitsu scholen in Japan. In het feodale tijdperk (1156-1868) hielden de adel, de geestelijken en de burgers zich bezig met het ongewapende gevecht. In de Tokugawa periode (1615 tot 1868) werd de algemene term voor de vechtkunst: Jiu jitsu. In de Meiji periode (1868 tot 1912) en daarna ontstonden de budo (moderne vechtsporten zoals: Judo, Aikido, Karatedo, Kendo), terwijl een beperkt aantal Bu jitsu (krijgskunsten) bleven bestaan in de koryu (oude scholen). Deze traditionele scholen beoefende de krijgskunsten, meditatie, geneeskunde, lichaamsoefeningen en

filosofie in een speciale ruimte die men dojo noemde: 'plaats om de levensweg te bewandelen'.

Uit het Jiu jitsu ontwikkelde het Judo (1937; J. Kano; 'Judo-jujutsu') en Aikido (1933; M. Ueshiba; 'Aiki jujutsu Ogi'). Met de verbreiding van het 'Judo in wording' is het Jiu jitsu in de Verenigde Staten ingevoerd (1905; Hancock & Higashi; 'The Complete Kano Jiu-jitsu-Judo'). Het betrof delen van het Jiu jitsu van de Tenshin shinyo ryu en Kito ryu van omstreeks 1874). Tegenwoordig wordt deze Westerse stroming 'Jiu jitsu-do' genoemd, een moderne vechtsport met wedstrijden en beoefeningswijzen zoals het Judo. In Nederland wordt deze stroming georganiseerd door de Judo Bond Nederland.

Het originele Jiu jitsu afkomstig uit de koryu (oude tradities) zijn echte krijgskunsten en worden sinds 1982 in Nederland ook beoefend (M. Sterke; 'Het boek van de drie cirkels – Het handboek van de samurai'; <http://stores.lulu.com/Shintairyu>). Deze zijn door M. Sterke, grootmeester-leraar van de Shin tai ryu (www.shintairyu.nl en www.bushi.eu), ingevoerd en vormen de opleidingen voor Japanse feodale krijgskunsten in Nederland. De mate van bekwaamheid wordt weergegeven in drie niveau's de Shoden (eerste niveau; vergelijkbaar met 3^e dan), de Chuden (middelste niveau; vergelijkbaar met 8^e dan) en de Okuden (geheime leer; 9^e dan). De kleding omvat een hakama (gepliseerde broekrok voor meesters; 3^e dan), omgeven met een band (wit, leerling; rood, kandidaat-meester; zwart, meester; paars, grootmeester). Grootmeester A. Takahashi van de Sho sho ryu, bezocht in 1996, 2003 en 2008 Nederland en benoemde de Nederlandse Shin tai ryu tot de eerste school die de Sho sho ryu buiten Japan vertegenwoordigt (shohakoryu dojo).

Sterke, M.W.J.M., Masuhara, A. & Iersel, van M. Een Nederlandse krijgskunst traditie Shin tai ryu Japanse krijgskunsten en Aziatische klassieke filosofieën. Tilburg: Shin tai ryu, 2006 (<http://www.lulu.com/content/paperback-book/shin-tai-ryu-tai-jitsu/5337121>).

Sterke, M. W.J.M. Het boek van de drie cirkels. Tilburg: Shin tai ryu, 2004.

Sterke, M. W.J.M. Shin tai ryu Bu jitsu Tai jitsu (20 delen). Tilburg: Shin tai ryu, 1994.

Sterke, M. W.J.M. The Martial Arts, the essence. Tilburg: Shin tai ryu, 1994.

Sterke, M.W.J.M. Als bamboe tot in de Hemel reikt... Tilburg: Shin tai ryu-ha Stichting, 2002.

Sterke, M.W.J.M., Iersel, van M., & Vromans, M. Koryu Bu jitsu Sensho. Tilburg: Shin tai ryu, 2001.

Sterke, M.W.J.M., Snijders, M., Fens, M., Vromans, M., & Iersel, van M. Shin tai ryu Tai jitsu (Jiu jitsu & Bugu jitsu, shoden niveau). Tilburg: Shin tai ryu-ha Stichting, 2002. [4 CD-ROM].

Tomoyuki, Y. Nihon no kobudo (Japanse oude martiale krijgskunsten): Tokyo, Japan, 2001.

Watatani K. and Yamada T. Bugei Ryuha Daijiten (Encyclopedie van Japanse Martiale kunst tradities) Tokyo: Tokyo Koppī Shuppanbu, 1979.

GML. drs. Mark W.J.M. Sterke, Ph.D.

Soke godai 'Dotaiken', Bu jitsu, 9e dan, Meester Sho sho ryu (Japan)

Meester Muhen yogan ryu (Japan), Lid Nihon Kobudo Shinkokai (Japan)

Directeur Oranda Kobudo Gakkai, Lid Musha Nakama